

השיחה השבועית

מפי הרב אפרים כחלון שליט"א

תזריע

הרב אפרים כחלון שליט"א
RabbiEfraim@BeEzratHaShem.org

פְּרִשֵׁת תִּזְרִיעַ הַבְּטָחוֹן הַמְּחֻלָּט

צָרַעַת

בְּפְרִשֵׁת הַשָּׁבוּעַ אֲנַחְנוּ לומְדִים עַל הַצָּרַעַת, "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ סַפְחַת אוֹ בַהֲרַת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת וְהוּבָא אֶל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אֶחָד מִבְּנָיו הַכֹּהֲנִים" (ויקרא יג, ב), אָדָם מְסַכֵּן נִהְיֶה לוֹ פְּצָעִים בְּגוּף בְּעוֹר, וְהִתְרוֹפָה שָׁלוּ לֹא לְלַכֵּת לְרוּפָא, אֶלָּא לְלַכֵּת לִכְהֵן.

סֹדֵר קִבְּלַת הַצָּרַעַת

הַרְמָבָם (הלכות טומאת צרעת פרק טז הלכה י) כותב, אִיךָ הָיָה הַסֹּדֵר בְּקִבְּלַת הַצָּרַעַת עַל הַגּוּף: הָאָדָם לֹא הָיָה מְקַבֵּל מִיָּד אֶת הָעֲנֹשׁ בְּגוּף, אֶלָּא בְּתַחֲלָה עַל קִירוֹת הַבַּיִת, אַחֲרַי כֶּף עַל הַפְּלִים, אַחֲרַי כֶּף עַל הַבְּגָדִים, וְרַק אַחֲרַי כֶּף עַל הַגּוּף. וְכָל זֶה אִם הָאָדָם לֹא פִשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו. כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל אֵיזָה סִימָן מִלְּמַעְלָה הוּא צָרִיךְ לְהִתְעוֹרֵר. קִבְּלַת מִשְׁהוּ בְּקִיר? תִּפְשֵׁפֵשׁ וְתַחֲפֵשׁ בְּמָה אֲנִי לֹא בְּסֹדֵר. הַרְבֵּה פְּעָמִים הָאָדָם לֹא מִיַּחַס אֶת הַמַּעֲשִׂים שֶׁהוּא עוֹבֵר - לְאַלְקִים. הוּא מַאֲשִׁים אֶת קַפַּת הַחוּלָיִם, אֶת הַטַּפַּת חֻלְבַּי, אֶת הַסּוּכָן, אֶת הַהוּא שֶׁעֵבֵד עָלָיו, אֶבֶל מֵעַל הַכֹּל יֵשׁ פֶּה מִיִּשְׁהוּ שֶׁמִּשְׁגִּיחַ, יֵשׁ פֶּה מִיִּשְׁהוּ שֶׁדָּאָג לְכָל זֶה, יֵשׁ פֶּה מִיִּשְׁהוּ שֶׁרָצָה בְּכָל זֶה, יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהַחוּבָה מְתַגַּלְגֶּלֶת עַל יָדָם כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ (בבא בתרא דף קיט ע"ב), מְגַלְגֶּלֶת זְכוּת עַל יְדֵי זַכָּאִי וְחוּבָה עַל יְדֵי

הַבְּטָחוֹן הַמַּחְלִיט

חֵיב, אֲבָל יֵשׁ מִתְכַּנֵּן וּמַחְלִיט עַל הַכֹּל.

הַשְׂתַּף הַטוֹב

יֵשׁ שְׂאֵלָה מְעִיֵּנֶת שְׂשָׂאֵל אוֹתָהּ הַגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה שְׂפִירָא זצ"ל אַחֲרֵי שֶׁהִבֵּת שְׁלוֹ נְהַרְגָה, וְהוּא אָמַר, הָרִי הַגְּמָרָא אוֹמְרַת (קידושין דף ל עמוד ב גדה דף לא ע"א), שְׂלִשָּׁה שְׂתַפִּים בְּאָדָם: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָבִיו וְאִמּוֹ, וְיֵשׁ הֵלְכָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְפָרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת בְּאֲמִצָּע הַשְׂתַּפּוֹת כְּשֶׁהִיא מְזִיקָה וּמַפְסִידָה לְכֹלָם (עיין שו"ע חושן משפט סימן קצו סעיף טז ובפתחי תשובה סעיף קטן כג), עֲשִׂיתָ חוֹזֶה? אֵי אֶפְשָׁר לְפָרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת בְּאֲמִצָּע, אִזּוֹ אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא וּמִפָּרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת עִם הָאֲבָא וְהָאֵמָא וְלֹקַח אֶת הַנְּשֻׂמָה וְהוֹלֵךְ?

וְעַל זֶה עָנָה רַבִּי מֹשֶׁה שְׂפִירָא בְּעִצְמוֹ וְאָמַר: "אַתֶּם יוֹדְעִים מְתֵי אֶפְשָׁר לְפָרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת? בְּרַגְעַ שֶׁהַשְׂתַּף הוֹלֵךְ לְהִבִּיא הַכְּנָסָה גְּדוֹלָה לְכֹל הַשְׂתַּפִּים, כְּשֶׁפְּרוּק הַשְׂתַּפּוֹת הוּא לְתוֹעֵלַת כָּלָם. אִם עַל יְדֵי זֶה שֶׁהוּא פָּרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת הוּא הִבִּיא 100 מְלִיּוֹן דוֹלָר רֶוַח לְכָל שְׂתַּף, מִתֵּר לוֹ לְפָרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת, כִּיּוֹן שֶׁכְּשֶׁהַשְׂתַּתְּפוֹ לֹא הַשְׂתַּתְּפוֹ בְּאִפְּן שִׁיגִיעַ הַפֶּסֶד לַשְׂתַּפּוֹת, אֲלֵא לְתוֹעֵלַת הַשְׂתַּפּוֹת. (עיין תשובת לחם רב סימן קיא, ובשער המשפט חושן משפט סימן קצו סעיף קטן ו, ובפתחי תשובה שם ס"ק כג), וְזֶה בְּדִיוּק מַה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה, הוּא פָּרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת לְטוֹבָתָנּוּ שְׂנַרְוִיחַ עַד אֵין סוּף, וְכְשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִקַּח אֶת הַיְלִידָה שְׁלָנוּ זו הַזְּכִיָּה הַכִּי גְּדוֹלָה!, וְיֵשׁ לָנוּ כָּלֵל גְּדוֹל: זְכִין לְאָדָם שְׂלֵא בְּפָנָיו (עירוובין דף מו ע"ב), וְלָכֵן הוּא יְכוֹל לְפָרֵק אֶת הַשְׂתַּפּוֹת."

זו מחשבה נוראה של צדיק וירא שמים, המחשבה הקדושה והנפלאה הזו שלא משנה מה קורה לאדם, הוא מכיר שבורא

פְּרִשֶׁת תְּזוּרִיעַ

עולם הטוב והמטיב לכל עֲשֶׂה אֶת זֶה, וְאִם הוּא עֲשֶׂה אֶת זֶה, זֶה הֲכִי טוֹב בְּשִׁבְלֵנוּ.

הַדְּאָגָה לְשַׁעֲרָה

יֵשׁ מְדַרְשׁ (רבה פרשת תזריע פרשה טו סימן ג) שְׁמַלְמֵד אוֹתְנוּ הַרְבֵּה מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל, מַעֲשֶׂה בְּאָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ: "אֵין לָךְ כָּל נִימָה וְנִימָה שְׁלֵא בְּרָא לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּמָא בְּפָנֵי עֲצָמָה". אוֹתוֹ דְּרִשָׁן יֵשׁב וְלָמַד אֶת הַקְּהָל שְׁאִין לָךְ נִימָה - אֶפְלוּ שַׁעֲרָה אַחַת קִטְנָה יוֹנְקַת מְגָמָא מִיְחֻדַּת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא לָהּ. כִּךְ גַּם הַגְּמָרָא אוֹמְרַת (בבא בתרא דף טז ע"א) עַל אִיּוֹב שֶׁחֲשַׁשׁ אוֹלֵי הַתְּחִלָּה לֹא בֵּין אִיּוֹב לְאוֹיֵב, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: "בֵּין גְּמָא לְגְמָא בְּשַׁעֲרוֹת לֹא נִתְחַלְף לִי, בֵּין אִיּוֹב לְאוֹיֵב נִתְחַלְף לִי?". וְלָמָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא לְכָל שַׁעֲרָה גְּמָא? מִבְּאֵר הַמְדַרְשׁ: שְׁלֵא תִּהְיֶה אַחַת מֵהֵן נִהְיֶית מַחְבְּרָתָהּ. לִימִים אוֹתוֹ דְּרִשָׁן רָצָה לְצֵאת לַעֲשׂוֹת בִּיזְנוֹס בְּחוּץ לְאֶרֶץ, אָמְרָה לוֹ אֲשֶׁתּוֹ: "אַתָּה דוֹרֵשׁ בְּרַבִּים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא לְכָל שַׁעֲרָה גְּמָא שְׁתִּינֵק מִמֶּנָּה, וְהוּא מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל שַׁעֲרָה וְשַׁעֲרָה, וְאַתָּה רוֹצֶה לְצֵאת בְּשִׁבְלֵי פְּרִנְסָה לְחוּץ לְאֶרֶץ?, אֶלְקִים לֹא יְכוּל לְסַדֵּר אוֹתָךְ כָּאִין?", הוּא קִבֵּל אֶת הַתּוֹכָחָה וּבִטֵּל אֶת הַנְּסִיעָה. וּבְאַמַּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵבִיא לוֹ אֶת פְּרִנְסָתוֹ בְּאֶרֶץ.

הַמְדַרְשׁ הַזֶּה צְרִיךְ לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם, תְּשִׁים לֵב אִיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵל אֶת הָעוֹלָם וְדוֹאֵג לְכֻלָּם, אֶפְלוּ לְשַׁעֲרָה שְׁצוּמַחַת לָךְ בְּרֵאשׁ, יֵשׁ לָהּ גְּמָא מִיְחֻדַּת בְּשִׁבְלָהּ, וְהַשַּׁעֲרָה זֶה לֹא הָאָבֵר הֲכִי חָכָם בְּגוֹף. אִם הָאָדָם יִתְבוּנֵן בְּגוֹף אִיךְ הוּא פּוֹעֵל וְאִיזוֹ הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית יֵשׁ לוֹ בְּכָל רִגַע וְרִגַע, כִּמָּה חֲזוּק הוּא יְכוּל לְקַבֵּל מְזָה.

הַבְּטָחוֹן הַמְּחַלֵּט

“מלא כל הארץ כבודו”

ובבאמת הענין הזה צריך הבנה גדולה, אם הקדוש ברוך הוא מחיה כל שצרה וְשַׁעֲרָה בְּאִפְסוֹן עֲצָמָאֵי וְלֹא מְשַׁנָּה מְאִיפָה הַשַּׁעֲרָה, מִהָרָאשׁ, מִהֶזְקוֹן, מִהֶגְבּוֹת, כָּל אַחַת מִקְבֻלֹת אֶת הַיְגִיקָה שְׁלֵה וְכָל אַחַת תִּקְבַּל אֶת בְּדִיּוֹק הַשַּׁפֵּעַ שֶׁמְקַצֵּב לָהּ, וְכִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁעֲמֵם חֵס וְשָׁלוֹם? זֶה מֵה שֵׁיִשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת?

והתשובה עמקה ופשוטה כאחת: על הבורא נאמר “מלא כל הארץ כבודו” (ישעיה ו, ג), לית אַתְר פְּנוּי מִנֶּה (תיקוני זוהר תקונא שבע וחמשין דף צא ע”ב) - אין מקום בעולם שפנוי ממנו יתברך, אין אצל הבורא משגים של זמן או הגבלה, אין אצל הבורא את המשג הזה, שאם הוא ידאג לשצרה אז לא יהיה לו זמן לדברים חשובים אחרים. הוא מחיה את כל הברואים בכל רגע ורגע. ואם האדם יתבונן בזה כמו שצריך, הוא יזכה להגיע לדרגת ‘בעל בטחון’ - וזוכה לשמירה מיחדת, הנהגה מיחדת מהבורא יתברך, וכמו שאומר דוד המלך עליו השלום: “הבטחים בה” כהר ציון לא ימוט לעולם ישב” (תהילים קכה, א), אִתָּה לֹא תִמוֹט בַּחַיִּים, לֹא תִפֹּל, לֹא תִפְשֹׁט רַגְלִי, הַכֹּל יִהְיֶה בְּסִדְרִי, רַק תִּהְיֶה בּוֹטָח בִּי.”

אַנְשֵׁים מְדַמְיָנִים

לצערנו רב האנשים בעולם מדמיינים בזה, וכל אחד חושב שהוא מפרנס את עצמו, הוא לא חושב ומתבונן, מי בעצם מפרנס אותו? מי מכלכל אותו? ולכן הרבה פעמים הוא גם לא מתנהג ביישר, הוא מתיר לעצמו לגנוב, לקחת יותר ממה שמגיע לו, ויש לו גם הסבר: “אני מפרנס את הילדים שלי” - אִתָּה מְפָרְנֵס אֶת הַיְלָדִים שְׁלֵךְ? יֵשׁ מִיִּשְׁהוּ שֶׁהֵיָה לְפָנֶיךָ וְיִשְׁאַר גַּם אַחֲרֶיךָ שֶׁמְפָרְנֵס אֶת כָּלֵם, זֶה בּוֹרָא עוֹלָם. אַחַד מֵהַשִּׁפִּים הַגְּדוֹלִים פֹּה בְּאַרְץ אֲמֵר:

פְּרִשֵׁת תַּזְרִיעַ

”פֹּה בְּאַרְץ לֹא שׁוּה לִפְתַּח מִסְעָדָה, אִם אַתָּה פּוֹתַח מִסְעָדָה וְאַתָּה בְּנֹאֲדָם יִשָּׂר אֵין לָהּ הַצְּלָחָה, אַתָּה חֵיב לִגְנוֹב, לְשַׁקֵּר, לְהוֹנוֹת“, וְזֶה ה' יִרְחֵם נֶגְדַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. יֵשׁ ”דְּרוֹךְ רְשָׁעִים צְלָחָה“ (ירמיה יב, א), אָבֵל אוֹי וְאֵבֹי לְמִי שֶׁהוּא בְּגֹדֵר הַזֶּה, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ אֶת שְׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַאֲבִידוֹ מִחַיֵי הָעוֹלָם הַבָּא (עֵינַי דְּבָרִים ז, י וּבַעֲרוֹבִין דָּף כב ע”א), וְכֹכֵל שֶׁהָאָדָם יוֹתֵר יִתְבּוֹנֵן בְּהִנְהָגַת ה' וְהַשְּׁגָחָה הַפְּרָטִית עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר, הוּא מְמִילָא כְּבָר יִנְצֵל מִהַרְבֵּה עֲבֻרוֹת וּבְעֻיּוֹת שֶׁהוּא הָיָה מְתִיר לְעֲצָמוֹ אִם הוּא הָיָה חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְפָרְנֵס אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ.

לֹא לְצַעַר אֶת הַיּוֹנָה

רַבֵּי יַעֲקֹב בְּעַל הַטּוֹרִים לִפְנֵי כֶּ - 800 שָׁנָה, עַל הַפְּסוּק ”בְּמִלַּת יְמֵי טְהָרָה לְבָן אוֹ לְבַת תְּבִיא כְּבֶשׂ בֶּן שָׁנָתוֹ לְעֵלָה וּבֶן יוֹנָה אוֹ תֹר לְחֻטָּאת“ (ויקרא יב, ו) שׁוֹאֵל: הֲרִי בְּכָל מְקוֹם הַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת שֶׁהַתּוֹרִים קוֹדְמִים לְבְנֵי יוֹנָה (ספרא קדושים פרשה א סימן ח כריתות דף כח ע”א), קָדֵם כָּל תּוֹרִים וְאִם אֵין אֹז אָפְשָׁר לְהַבִּיא בְּנֵי יוֹנָה, וְכֵאֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּמָה אֶת הַבֶּן יוֹנָה לְתֹר, מָה הַסְּבָה?

וּמִבָּאֵר: מִפְּיֹן שְׂפָאן בְּקֶרְבָּן שֶׁל יוֹלְדָת, הַדִּין שֶׁצָּרִיךְ לְהַבִּיא תֹר אֶחָד אוֹ בֶּן יוֹנָה, לֹא כְּמוֹ בְּשָׂאֵר הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁמְבִיאִים זוּג יוֹנִים. וְאָמְרוּ חֲז”ל בְּמִדְרָשׁ (רבה שיר השירים פרשה א סימן ב), הַיּוֹנָה הַזֹּאת מְשַׁעָה שְׂמִכְרָת בֶּן זוּגָה עוֹד אֵינָה מְמִירָה אוֹתוֹ בְּאַחַר, וְלִכֵּן אוֹמֶרֶת כָּאֵן הַתּוֹרָה: עֲדִיף שֶׁתְּבִיא בֶּן יוֹנָה שָׁנָה גּוֹזֵל קֶטָן, כִּי אִם תְּבִיא תֹר אֶחָד בֶּן הַזּוּג שְׁלוֹ יִצְטַעַר עָלָיו.

כְּמָה רָגַשׁ יֵשׁ בְּצוּיֵי הַזֶּה שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהַתּוֹרָה חוֹשֶׁבֶת עַל רִגְשׁוֹת הַיּוֹנָה, וְהַתּוֹרָה בָּאָה וְיִרְדָּה לְרִגְשׁ הַקֶּטָן, לְלֵב הַקֶּטָן שֶׁל הַיּוֹנָה שֶׁלֹּא תִצְטַעַר.

הַבְּטָחוֹן הַמְּחֻלָּט

גַּם מֵהַדְּבָר הַזֶּה אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְבְטָחוֹן, שְׁאֵם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב עַל הַצָּעַר שֶׁל הַיּוֹנָה, בְּוַדָּאֵי שֶׁהוּא חוֹשֵׁב עַל הַצָּעַר שֶׁלָּהּ וְהוּא מְשַׁגֵּיחַ וְדוֹאֵג לָהּ.

הַדְּאָגָה לְעֹשְׂבִים

הַמְדַרְשׁ (רבה פרשת בראשית פרשה י סימן ו) אומר שְׁעַל כָּל עֹשֵׁב וְעֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְמַנֶּה לוֹ מִלֶּאֱדָה שְׁמֵכָה בּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ גְדֹל. כָּל עֹשֵׁב וְעֹשֵׁב! תֵּצֵא לְשָׂדֶה, תִּרְאֶה כִּמָּה עֹשְׂבִים אֶתָּה רוֹאֶה, וְתִבִּין כִּמָּה מִלֶּאֱכִים מְמַנִּים יֵשׁ רַק בְּשָׂדֶה הַזֶּה. וְאִם עַל עֹשְׂבִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְמַנֶּה מִלֶּאֱדָה שֶׁיִּדְאָג לְגִדְלָם, עַל הָאָדָם לֹא תִהְיֶה הַשְּׁגָחָה? יְהוּדֵי לֹא תִהְיֶה לוֹ הַשְּׁגָחָה? אָדָם שֶׁעוֹשֶׂה רִצּוֹן הַשֵּׁם לֹא תִהְיֶה לוֹ הַשְּׁגָחָה?

בְּנִקְדָּה הַזֶּה הַיִּצָּר הִרְעָה מִפִּיל הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶת הָאָדָם. הוּא לֹא יָכוֹל לָבֵא וּלְשַׁכְנֵעַ אֶת מִי שֶׁשׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁיַּחֲלֵל שַׁבָּת, אוֹ יַעֲשֶׂה עֲבֵרָה אַחֲרֶיהָ, אִזּוֹ מָה הוּא עוֹשֶׂה? הוּא מְכַשִּׁיל אוֹתוֹ בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל כְּפִירָה: 'מִי אָמַר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לִי?', 'אֵיךְ אֲנִי אֶתְפָּרֵס אִם אֲנִי לֹא אֶעֱבֹד 10 שָׁעוֹת בְּיָמֵי...'. אֵלּוֹ מַחְשְׁבוֹת כְּפִירָה, "הֵיךְ הַשֵּׁם תִּקְצָר?" (במדבר יא, כג).

וְאֶפְלוּ לְלוֹמְדֵי תּוֹרָה הַיִּצָּר הִרְעָה מְגִיעַ עִם הַמַּחְשְׁבוֹת הַלְלוּ, וּבְכָל פְּעַם שֶׁהָאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה הַיִּצָּר הִרְעָה בָּא וּמְפָרִיעַ לָאָדָם, וּמְכַנִּיס לוֹ מַחְשְׁבוֹת וְדֹאגוֹת עַל הַפְּרִנָּסָה. וְהַתְּשׁוּבָה לְזֶה מִנְּחַת מַאֲחֹרֵי כַּף יָדָהּ, לְפָנֶי שְׂאֵתָה מְסַתְּכָל מָה הַשָּׂעָה תְּסַתְּכָל עַל הַשְּׁעָרוֹת בֵּיד, אֵיךְ כָּל שְׂעָרָה וְשְׂעָרָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דוֹאֵג לָהּ בְּאֶפְןַּי אִישִׁי, לְכָל אַחַת יֵשׁ לָהּ אֶת הַגְּמָא שְׁלָהּ, אִזּוֹ לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַחְסִיר? אוֹתָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁכַּח? בְּפִרְט אִם הָאָדָם שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים וְעוֹשֶׂה אֶת רִצּוֹן

פְּרִשֵׁת תִּזְרִיעַ

הַשֵּׁם, הָרִי הוּא בְּכֻלָּל "דּוֹרְשֵׁי ה'" לֹא יִחְסְרוּ כִּי לֹא טוֹב" (תהילים לד, יא). וְאִם הָאָדָם לֹא יִתְבוּנֵן הוּא מְגִיעַ בְּשִׁנְיָה לְמַחְשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירָה, אָדָם יְכוּל לְהִיטֵת מְשַׁחֵת בְּמַדּוֹת רְעוּת וּבְמַעֲשֵׂים רָעִים רַק בְּגִלְל חֶסֶר הַתְּבוּנָנוֹת. הָאָדָם יְכוּל לְהִיטֵת יוֹתֵר גְּרוּעַ מִבְּהֵמָה, וּלְהִגִּיעַ לְכָל הָעֵבְרוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, בְּגִלְל חֶסֶר הַתְּבוּנָנוֹת. זֶה מֵה שֶׁהֵיִצֵּר הָרַע רוֹצֵה מִהָאָדָם, תִּזְרֵם בְּחַיִּים "כְּסוּס שׁוֹטֵף בְּמַלְחָמָה" (עֵינַן יִרְמִיָּהוּ ח, ו) אֶל תְּבוּנָנוֹת, אֶל תְּעַצֵּר לְחֹשֶׁב.

'הוֹיִיז' - "הַגְּעֵת לִיעֵד"

הַיּוֹם יֵשׁ אֶת 'הוֹיִיז' שֶׁמְרָאָה לְאָדָם אֵיפֹה הֵכִי כְּדַאי לְנִסְעַ. הֵיךְ אֶחָד שֶׁהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וְכָתַב בּוֹ כְּתָבֵת לֹא נְכוּנָה, בְּסוּף הוּא מְצָא אֶת עֲצָמוֹ בְּבֵית קְבָרוֹת, וְהוֹיִיז אָמַר לוֹ: "הַגְּעֵת לִיעֵד". אָמַרְתִּי עַל זֶה, כִּמָּה שָׁזָה נְכוּן, הָאָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּר כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁבְּסוּף הוּא מְגִיעַ לְכָאן, לְבֵית הַקְּבָרוֹת. סוּף כָּל אָדָם לְמִיתָה, כָּל יוֹם אֶתָּה מֵתְקַדֵּם עוֹד צֵעַד וְעוֹד צֵעַד לְמָקוֹם שֶׁאֶתָּה לֹא תוּכַל לְבָרַח מִמֶּנּוּ, הַמְּחַשְׁבָּה הַזֹּאת הִיא הַכֹּחַ הַחֲזָק לְהִתְנַגֵּד לִיעֵד הָרַע, יִזְכִּיר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה (בְּרֻכּוֹת דף ה ע"א), וְגַם זֶה גוֹרֵם לְאָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּבִטְחוֹן בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, כִּי אֶתָּה יוֹדֵעַ שְׁיִוֵּם אֶחָד תִּצְטָרֵךְ לְתַת דִּין וְחֻשְׁבוֹן, וְאֵלֵקִים יִשְׁאַל אוֹתָךְ: "לָמָּה לֹא בְּטַחְתָּ בִּי? אֲנִי בּוֹרָא עוֹלָם, בְּרָאֲתִי שְׁמַיִם וָאָרֶץ, "אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם" (שְׁמוֹת כ, יא) עֲשִׂיתִי אֶת הַכֹּל, "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב" (חגי ב, ח), וְאֶתָּה דוֹאֵג שֶׁאֲנִי לֹא אֶצְלִיחַ לְסַדֵּר לָךְ אֶת מֵה שֶׁאֶתָּה צָרִיךְ בְּכָל חֲדָשׁ???"

הַכּוֹנֵה הַטּוֹבָה לְפָרְנָסָה

רְאִיתִי שֶׁהֵבִיאוּ בְּאוֹר יָפֵה בְּשֵׁם הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מִסְעוֹד שְׁטְרִית זַ"ל, הַמְּכֻנֵּה 'בְּבֵא סִדְי': מוּבָא בְּסִפְרִים שֶׁבְּאַמִּירַת הַפְּסוּק

הַבְּטָחוֹן הַמְּחֹלָט

“פּוֹתַח אֶת יָדָךְ” (תהילים קמה, טז), צָרִיךְ לִכְוֹן בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ פּא”י שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוּת “פּוֹתַח אֶת יָדָךְ”, וְעוֹד לִכְוֹן בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ סא”ל שֶׁעוֹלָה בְּגִימְטְרִיא כְּמַהוּ (עֵינַן בְּבֵן אִישׁ חַי שְׁנָה רֵאשׁוֹנָה פִּרְשַׁת כִּי תִשָּׂא סְעִיף טו, וְשֵׁם פִּרְשַׁת פְּקוּדֵי סְעִיף יא, וְעֵינַן עוֹד בְּרַבִּינוּ יוֹנָה עַל הַרִי”ף בְּבִרְכוֹת דָּף כֵּג עֲמוּד אַ דִּיבּוּר הַמִּתְחִיל כֵּל). וְאָמַר רַבִּי מִסְּעוּד שֶׁהֲרֵמְזוּ בְּזֶה שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ סא”ל הוּא גַם רֵאשִׁי תְבוּת סוֹף אָדָם לְמִיתָה, וְאִיפֹה מְכֻוְּנִים אֶת זֶה? בְּפִסּוּק “פּוֹתַח אֶת יָדָךְ” שֶׁהוּא סִגְלָה לְפִרְנָסָה (הַסְּבֵא קְדִישָׁא סִידְנָא בְּבֵא סֵאלֵי חֶלְק אַ עֲמוּד קִמְזו), לְלַמְּדֶךָ שֶׁאֵין לָךְ מָה לְהִיּוֹת לְהוֹט בְּעַנְיֵי הַמְּמוֹן, וְלִכְן הָאָדָם צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּבִטְחוֹן, שֶׁאֵם לֹא הוּא יְכוּל לְהַגִּיעַ לְגַנְבָּה וְעוֹד עֲבָרוֹת, וְאִיךָ הוּא יְחַזֵּק אֶת הַבְּטָחוֹן בֵּה? בְּעַנְיֵי הַפִּרְנָסָה? יִזְכֹּר יוֹם הַמִּיתָה, “הַגְּעֵת לִיעֵד” כֹּל יוֹם אֶתָּה מְתַקְּדָם לְשֵׁם, בְּסוֹף הַרִי תִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן. וְלִכְן רְמְזוּ אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה בְּפִסּוּק “פּוֹתַח אֶת יָדָךְ”, הַמְּסַגֵּל בְּכֻוְּנָתוֹ לְפִרְנָסָה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְכֶּה אוֹתָנוּ לְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנוֹ, אָמֵן בְּן יְהִי רְצוֹן.